

Groningen stimuleert kansengelijkheid via IHP

Wethouder-Carine-Bloemhoff

‘Elk kind heeft recht op een goed schoolgebouw’

Door **Jacqueline Bot**

Kansenongelijkheid is een van de grootste issues in het onderwijs. Een gemeente waar veel gebeurt om dit tegen te gaan, is Groningen. Naast diverse inhoudelijke initiatieven en subsidieregelingen maakt ook het integrale huisvestingsplan (IHP) onderdeel uit van de aanpak. Zo is in het IHP afgesproken dat scholen in uitdagingswijken voorrang krijgen bij nieuwbouw en renovatie.

uitdagingswijken krijgen voorrang

Het is in ons land niet goed gesteld met de kansen in het onderwijs. De laatste tien jaar liep de ongelijkheid op, blijkt keer op keer uit onderzoek van de Onderwijsinspectie. Het

PISA-rapport uit 2019 toont aan dat de situatie zelfs verslechtert: het verschil tussen leerlingen van laag- en hoger opgeleiden neemt toe.

Voor de gemeente Groningen is dit een herkenbaar probleem, weet onderwijs-wethouder Carine Bloemhoff. “Ook bij ons is de afgelopen jaren de ongelijke verdeling over scholen van leerlingen met verschillende sociaal-economische achtergronden snel gestegen.” Of anders gezegd: een kind van hoogopgeleide ouders uit een rijke buurt gaat vaak naar een andere school dan iemand uit een mindere wijk.

De gemeente en de scholen zelf vinden dat “niet acceptabel”. Ze hebben daarom gezamenlijk een maatschappelijk akkoord opgesteld met afspraken om de kansengelijkheid te stimuleren. De basisscholen in Groningen zijn nu immers te weinig gemengd: op de ene zitten

veel kinderen uit welvarende milieus, op de andere juist voornamelijk uit een armer gezin. Volgens de wethouder “kunnen leerlingen zich beter ontwikkelen als ze ook leeftijdsgenootjes van andere achtergronden ontmoeten, en over en weer een band krijgen.”

Nieuwbouw en renovatie

Om te bereiken dat kinderen van verschillende milieus met elkaar in contact komen, is een “fysieke ingreep” nodig, zegt ze. “Daarom investeren we komende jaren in renovatie en nieuwe schoolgebouwen in de noordelijke stadswijken, op de plekken waar de segregatie het grootst is.” Deze ingrepen maken onderdeel uit van het kersverse integrale huisvestingsplan ‘investeren in onderwijs’ waarin beschreven staat welke investeringen de gemeente van 2020 tot 2039 wil doen in alle gebouwen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs in de stad.

Zo worden in de eerste periode, tot en met 2023, 18 scholen aangepakt, waarvoor 60 miljoen euro is uitgetrokken. Schoolbesturen en gemeente hebben zich voor het in-

vesteringsplan gezamenlijk gebogen over de behoefte aan ruimte, de technische kwaliteit en de huidige gebruikerservaring van de gebouwen. “De scholen in uitdagingswijken krijgen voorrang in het plan”, zegt Bloemhoff. “Op die manier zetten we het recht op goed onderwijs, in een goed gebouw, voor alle kinderen, centraal.”

30% onder de armoedegrens

Armoedegrens

Hoog op de lijst staat de Bisschop Bekkerschool in de wijk Paddepoel. Op deze multiculturele Daltonschool heeft tachtig procent van de leerlingen ouders met een lager inkomen, waarvan zeker dertig procent onder de armoedegrens zit, vertelt school-leider Wally van der Vlugt: “Zij hebben geen geld voor gymshoenen, een schoolreisje, laptop of een fiets. Vanuit diverse geldpotjes, mede gefinancierd door de gemeente, helpen wij hen om dit soort dingen toch te kunnen betalen. We hebben daarvoor een zogeheten brugfunctionaris in dienst, die gesubsidieerd wordt vanuit de gemeente.”

De school, gevestigd in een jaren '60 gebouw, komt in aanmerking voor nieuwbouw en deels renovatie. “Het gebouw is sober onderhouden en voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd”, zegt Van der Vlugt. “Door de verschillende verbouwingen in de loop der jaren is de functionaliteit ver te zoeken. Soms zelfs in letterlijke zin. Zo zit het lokaal van de schakelklas bij groep 3 en 4, terwijl je hen liever bij de kleuters in de buurt hebt. En door ruimtegebrek kunnen leerlingen nauwelijks apart zitten, terwijl dat eigenlijk een voorwaarde is voor ons onderwijs, waarbij persoonlijk leren centraal staat. Juist deze kinderen, die al een maatschappelijke achterstand hebben, verdienen meer.”

Wally van der Vlugt

Gedateerd gebouw

Van der Vlugt: “Wat veel rijkere ouders in de wijk niet weten en wat ook maar niet lukt om hen duidelijk te maken, omdat ze zelfs niet naar informatieavonden komen, is dat wij een hele goede school zijn. Dat blijkt ook steeds uit de rapporten van de onderwijsinspectie. Maar hoeveel prachtige dingen we ook doen, met het gedateerd gebouw waarin we zitten, fietsen zij ons nu stug voorbij en trappen liever tien minuten door naar een andere school.”

ze fietsen ons voorbij

Als het monumentale pand over een paar jaar in oude luister is hersteld, zoals de bedoeling is, kan de school echter uitgroeien tot het pareltje van de wijk, meent ze. “Het is een Groningse School. Dit markante ontwerp staat van oorsprong bekend om de uitstekende functionaliteit, met ruime lokalen, brede gangen, goede natuurlijke ventilatie en een slimme indeling.” Daarnaast zal het later aangebouwde deel vervangen worden door nieuwbouw, compleet met alle moderne voorzieningen als een leerplein, kooklokaal, sportfaciliteiten en moestuin. “De school wordt dan mogelijk ook interessant voor ouders uit andere milieus”, verwacht Van der Vlugt.

Gezamenlijke folder

Andere initiatieven die uitgerold worden in Groningen, zijn bijvoorbeeld ‘vriendschapsscholen’ met gezamenlijke voor- en naschoolse activiteiten. Dit ter bevordering van contacten tussen leerlingen van verschillende achtergronden. En scholen in segregatie buurten gaan de informatievoorziening aan ouders gelijk trekken, door zich te presenteren via gezamenlijke folders.

De plannen om de kansenongelijkheid in het onderwijs aan te pakken, zijn ontstaan tijdens de vorming van het college na de verkiezingen, vertelt wethouder Bloemhoff. “We zijn toen met de schoolbesturen, schoolleiders en andere partners om de tafel gaan zitten, om te kijken wat de behoeften waren. Die bleken al snel in dezelfde richting te wijzen.”

Dé tip van Bloemhoff over de Groningse methode? “Het is belangrijk om een integrale aanpak te ontwikkelen, op de langere termijn, waarbij de sociale kaart een van de rode lijnen is.”

Het IHP van Groningen was onderwerp van gesprek tijdens de Maatschappelijk Vastgoeddag op 3 december 2020. Het IHP van Groningen is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal, net als veel andere recente ‘beleidsrijke’ IHP’s.